

УДК 725.381 : 725.54

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ІНТЕР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ ПЕРШИХ ПОВЕРХІВ БАГАТОПОВЕРХОВИХ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ МАСОВОГО БУДІВНИЦТВА ДЛЯ ПРОЖИВАННЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

КИСІЛЬ Світлана

Київський національний університет технологій і дизайну, Київ, Україна

Надано результати дослідження щодо адаптації, естетичної організації та пропозиції перепланування інтер'єрного простору перших поверхів багатоповерхових житлових будинків масового будівництва для проживання людей з інвалідністю. Метою стало визначення архітектурних, ергономічних і художньо-естетичних прийомів переобладнання перших поверхів житлових будинків масового будівництва для проживання людей з інвалідністю. На основі аналізу розроблені пропозиції щодо технічних, архітектурних і дизайнерських рішень елементів доступності в житлових будинках з квартирами для проживання людей з інвалідністю.

Ключові слова: *дизайн, адаптація, багатоповерхові житлові будинки, людина з інвалідністю, доступність, комфорт.*

ВСТУП

Законом України № 1767-VI від 16.12.2009 р. ратифіковано конвенцію ООН про права людей з інвалідністю. У свою чергу, житло для людей з інвалідністю в Україні у більшості своїй вирішувалося розселенням їх як у спеціальних помешканнях (спеціалізованих квартирних житлових будинках, житлових комплексах з обслуговуванням або будинках-інтернатах), так і у звичайних багатоквартирних житлових будинках. Результати проведених досліджень показують, що представники маломобільних груп населення не вважають проживання у спеціалізованому житлі прийнятним з огляду на прагнення до інтеграції у сучасне суспільство. Проведений аналіз планувальних вирішень житлових будинків масового будівництва виявив, що вони не можуть бути адаптовані до умов проживання людей з інвалідністю без суттєвих реконструктивних заходів на основі спеціального проектування.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Як показав аналіз практики проектування, будівництва масового житла, більшість побудованих будинків не була розрахована на організацію доступності і проживання у квартирах людей з інвалідністю, у тому числі з порушенням опорно-рухового апарата. Переобладнання житлових будинків для можливості проживання в них сімей з людьми з інвалідністю є досить складним завданням, що пов'язано з реконструктивними заходами стосовно організації входів до будинку, забезпечення вільного проходу до ліфта, його параметрів, організації входів до квартир і часткове переобладнання складових квартир для можливості пересування і проживання у квартирі людини з інвалідністю на кріслах-колясках (розширення дверних прорізів, переміщення перегородок для розширення передпокою, об'єднання туалету з ванною кімнатою з організацією суміщеного санвузла тощо). У житлових будинках із стінами з місцевих матеріалів (наприклад – цегли) таке переобладнання проводити легше, ніж у великопанельних будинках.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Аналіз положень вітчизняного та зарубіжного чинних нормативних документів виявив аналогічні вимоги, які сформовані на основі світового досвіду проектування, будівництва та експлуатації житлових будинків з квартирами для проживання людей з інвалідністю.

При вивченні матеріалів до зазначених нормативних документів (посібників, рекомендацій з проектування, нормалей) виявлені конкретні проектні пропозиції щодо організації доступності людей з інвалідністю у житлових і підсобних приміщеннях квартир для проживання людей з інвалідністю.

На основі зарубіжного досвіду визначено, що у житлових будинках квартири для людей з інвалідністю розміщують як на першому поверсі, так і на інших поверхах будинків, але одну над одною. Аналіз практики проектування, будівництва та експлуатації житла вітчизняних масових серій виявив, що більшість побудованих будинків не була розрахована на організацію доступності і проживання у квартирах людей з інвалідністю, зокрема тих, що користуються кріслами-колясками. Організація відповідного переобладнання в цих будинках для можливості проживання в них інвалідів є досить складним завданням.

У проведеному дослідженні розглянуті загальні питання проектування житлових будинків для проживання людей з інвалідністю і запропоновані прийоми архітектурно-планувальної організації окремих приміщень, які забезпечують доступність до них людей з інвалідністю і сприяють створенню комфортних помешкань. Виявлено, що в разі переобладнання житлових будинків з квартирами для проживання людей з інвалідністю слід організувати їх доступність до усіх зон житлового будинку: прибудинкової території, позаквартирних комунікацій, приміщень квартири.

Проведені дослідження дали змогу визначити, що у позаквартирних комунікаціях житлового будинку слід організувати шляхи евакуації інвалідів з будинку і обладнання його пасажирськими ліфтами згідно з нормативними вимогами. Квартири та їх елементи у житлових будинках, що переобладнуються для потреб інвалідів, повинні виконуватися згідно з вимогами ДБН В.2.2-17:2006 «Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення», ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення», ДБН В.3.2-2-2009 «Житлові будинки. Реконструкція та капітальний ремонт», ДСТУ-Н В.2-2-31:2011 «Настанова з облаштування будинків і споруд цивільного призначення елементами доступності для осіб з вадами зору та слуху».

Для вирішення проблеми переобладнання житлових будинків з квартирами для проживання людей з інвалідністю розроблені проектні пропозиції щодо реконструкції вхідної групи і квартир будинків, що зведені за типовими проектами масових серій (67, 67 та 161), в яких передбачаються спеціальні елементи доступності та можливі варіанти перепланування квартир.

У квартирах, за можливості, за рахунок переміщення перегородок пропонується розширювати передпокії (до 1,6 м), коридори (до 1,2-1,3 м). Прорізи дверей до кімнат і в літні приміщення – до 0,9 м. Ширина житлових кімнат, зокрема, спальень для проживання інваліда-колясочника пропонується збільшувати не менше, ніж до 3,3 м за рахунок переміщення перегородки. Для проїзду на кріслі-колясці з житлової кімнати або кухні в літні приміщення (балкон, лоджію) застосовувати пандус.

Для в'їзду і розвороту інваліда-колясочника пропонується збільшувати розміри санвузлів, а простір ванної кімнати об'єднувати з туалетом; параметри такого суміщеного санвузла складають 1,8÷2,2 м × 2,4÷2,6 м переважно в однокімнатних квартирах, а кухня об'єднується з житловою кімнатою (у варіанті перепланування квартир житлових будинків серії 67) або за рахунок зменшення суміжної житлової кімнати кухня розширюється до 3,15 м (у варіантах перепланування квартир житлових будинків серії 67 і 87).

ВИСНОВКИ

На основі вітчизняної і зарубіжної практики проектування, будівництва та експлуатації житла для людей з інвалідністю, узагальнення положень нормативних документів, посібників і рекомендацій розглянуті елементи доступності у позаквартирних комунікаціях (входи до будинків, сходово-ліфтовий вузол), у квартирі та її складових. У результаті цих досліджень надаються пропозиції щодо елементів доступності, у тому числі – їх дизайну, які організують елементи доступності входів до житлового будинку, обладнання сходово-ліфтового вузла, облаштування складових квартири для проживання людей з інвалідністю, у тому числі передпокою, житлових кімнат, кухонь та санітарних вузлів. Наукові результати проведеного

дослідження можуть бути використані при впровадженні їх у практику проектування, реконструкції та будівництва житлових будинків.

ЛІТЕРАТУРА

1. ДБН В.2.2-17:2006 «Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення». – К., 2007.

2. ДБН В.3.2-2-2009 «Житлові будинки. Реконструкція та капітальний ремонт». – К., 2009.

3. Альбом технічних рішень обладнання елементами безперешкодного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до об'єктів житлово-комунального призначення. Посібник з проектування (друге видання). - К. : КиївЗНДІЕП, 2011

KYSIL S.

ADAPTATION FEATURES OF THE INTERIOR SPACE AT THE FIRST FLOOR OF MASS CONSTRUCTION MULTISTORY RESIDENTIAL BUILDINGS FOR THE ACCOMMODATION OF PEOPLE WITH DISABILITIES

The results of the research on adaptation, aesthetic organization and the proposal to redevelop the interior space of the first floors of multistory residential houses of mass construction for the living of people with disabilities are presented. The purpose was to determine the architectural, ergonomic and artistic and aesthetic methods of re-equipment of the first floors of residential buildings for mass housing construction for the living of people with disabilities. On the basis of the analysis, proposals were made for technical, architectural and design solutions of accessibility elements in residential buildings with apartments for the accommodation of people with disabilities.

Key words: design, adaptation, multistory dwelling houses, people with disabilities, accessibility, comfort.